

Horuk v nove čase

Nikoli še nisem pospremil Glasnika na pot s takšno nelagodnostjo kot tokrat. Če bi pisal povsem brez dlake na jeziku, bi bržkone užalil ali razjezil nekaj kolegov in kolegic, če bi bil tiho pa bi legitimiral njihovo početje. Tu je zgodbica (če vas ne zanimajo notranje zadeve v zvezi z uredniškim odborom, prosim, preskočite naslednje štiri odstavke):

Prva številka letošnjega letnika je bila pripravljena (in vsebinsko potrjena, redakcija pa končana) že marca. Z njo se je seveda ukvarjal še prejšnji uredniški odbor. Potem so se zgodile spremembe, o katerih kot glavni urednik sploh nisem bil obveščen, čeprav smo se še teden dni pred občnim zborom Slovenskega etnološkega društva dogovorili, da bo uredniški odbor Glasnika še naprej štel devet članov, pri čemer bo - po funkciji - član uredniškega odbora tudi predsednik društva. Dobesedno v zadnjem trenutku pa se je zgodilo, da je nov, petčlanski uredniški odbor predlagala nova predsednica društva, člani društva pa so ga na občnem zboru potrdili.

Širši uredniški odbor je prvi pogoj, da bi Glasnik res bil še naprej glasilo vseh slovenskih etnologov in etnologinj (kar tako radi poudarjajo tisti, ki so ga skrčili), saj lahko le tako vključuje predstavnike osrednjih in regionalnih institucij. In če naj bi bil/a predsednik ali predsednica društva tisti/a, ki bi določal/a člane uredniškega odbora (in morebiti imel/a tudi glavno besedo pri vsebini Glasnika), potem glavnega oz. odgovornega urednika sploh ne potrebujemo več. V tem primeru bi bilo smotno, da bi predsednik oz. predsednica društva poleg odločanja o njegovi vsebini prevzel/a tudi težaško delo pri samem pripravljanju in izdajanju Glasnika.

Da se razumemo: komunikacijo med uredniškim odborom oz. urednikom/urednico in izvršnim odborom društva je doslej urejal statut društva z vključevanjem urednika oz. urednice v delo izvršnega odbora, kateremu je poročal/a o svojem delu. Do težav v zadnjem letu in pol pa ni prišlo zaradi nepripravljenosti za dogovarjanje in komunikacijo s katerekoli strani, temveč zaradi različnega razumevanja statutarnega odnosa med društvom, predsednikom/predsednico in glasilom, ki ga društvo izdaja. Če katerikoli član društva (skupaj s predsednikom oz. predsednico) ni zadovoljen z uredniško politiko društvenega glasila oz. z delom uredniškega odbora, pač lahko predlaga zamenjavo, namesto da poskuša retroaktivno spremeniti uredniško politiko, ki je bila potrjena na občnem zboru (da je občni zbor višja instanca od izvršnega odbora in predsednika ali predsednice društva, je marsikdo spregledal).

In tako se je zgodilo, da pripravljene in potrjene Glasnik ni smel iti v tisk, ker naj ne bi bilo sredstev. Šele ko je ob koncu junija prišla prva pogodba o subvencioniranju z Ministrstva za znanost in tehnologijo (ki nas bo letos vendarle nagradilo za uspešno delo v preteklih treh letih), smo dobili zeleno luč.

Takrat pa so se načrti za letošnji letnik že povsem skazili, saj je bil ob Evropskem mesecu kulture v načrtu izid številke z ljubljansko tematiko, ki bo tako izšla šele septembra. To se je zgodilo v trenutku, ko smo kljub prepolovljenim sredstvom v lanskem letu dobesedno z nadčloveškimi napori ohranili ritem rednega izhajanja Glasnika!

Toliko o tem. Dvojna številka, ki jo držite v rokah, pač ni takšna, kot smo si jo zamislili na začetku leta, zato pa vseeno, upam, prinaša nekaj zanimivega branja za vsakogar. V ospredju so se tokrat - zaradi sprejemanja nove varstvene in zaščitne zakonodaje - znašli zapisi s posveta o etnologiji in

novi varstveni zakonodaji. Čeprav prihajajo nekaj let prepozno, bodo morda v zadnjem trenutku vendarle kaj prispevali k iskanju najustreznejših zakonskih rešitev.

Po kriterijih Ministrstva za znanost in tehnologijo bi morali znanstveni prispevki po obsegu presežati strokovne in druge prispevke. Tokrat žal ni tako. A vseeno objavljamo tri tehne prispevke o etnologu v muzeju, analizo kulturnih sistemov v Vzhodni Evropi v času tranzicije poljskega antropologa Mariana Kempnyja ter zapis o manj znanem delu kulturne dediščine Bosne in Hercegovine, o nagrobnih spomenikih in epigrafiki umetnostnega zgodovinarja in orientalista Ferhata Šete.

Z dvema intervjujema opozarjamo na pomembno delo etnologinj v regijah. V svojem imenu in v imenu uredništva čestitam Ivani Leskovec in osebju idrijskega muzeja za priznanje *Evropski muzej leta*.

Z zamudo objavljamo tudi prispevek Mojce Ramšak, ki je lansko leto predstavila etnološke knjige, natisnjene na Slovenskem v letu 1995 in takratno našo produkcijo primerjala z nekaterimi evropskimi državami. Izkaže se, da je stroka v ustvarjalni ekspanziji in da so nekateri prepri o identiteti stroke le viharji v žličkah strupa. Prepričan sem, da je pošteno delo neskončnokrat več vredno od pritlehnih razprtij o tem, kdo je "naš" in kdo ne.

Tudi tokrat prinašamo poročila etnoloških institucij za lansko leto. Bibliografske podatke smo posredovali bibliotekarkam za izdelavo sprotnih bibliografij in jih (delnih) v Glasniku ne objavljamo. Zahvaljujem se vsem avtorjem za poslano prispevke in pozivam tiste, ki jih v tem pregledu ne najdemo, da se bolj potrudijo naslednje leto.

Ernest Gellner je do konca svojega življenja vneto zagovarjal posebno "diskurza znanosti". V jedru znanosti, ki temelji na univerzalni logiki, ni ne kulturne ne kakršnegakoli drugega relativizma. Tudi če izhajamo iz epistemološkega anarhizma, se ne moremo sprenevedati pri uporabi univerzalnih pravil logike. Obstajajo sicer lokalne znanosti in znanstvene tradicije, vendar ne morejo biti povsem ločene od vzajemnih povezav na globalni ravni. Posamezniki in znanstvenoraziskovalne skupine še kako vplivajo na razvoj znanosti, ne morejo pa spreminjati pravil, kakor bi se jim pač zahotelo. Dokler bom verjel, da v znanosti ni ne svetih krav ne svečeniških sinod, ampak je vsaka znanstvena trditev le začasna, in dokler bom verjel, da morata biti vsako znanstveno delo in vsaka znanstvena misel podvrženi neizprosnosti kritiki, se bom po svojih močeh trudil, da bi tudi naša etnologija in antropologija ostajali v okviru kriterijev falsifikabilnosti.

Rajko Muršič

P. s. In še nekaj. Zaradi časovne stiske in zato, ker je dosežanja lektorica na porodniškem dopustu, vseh besedil nisimo mogli temeljito jezikovno popraviti, zato gredo jezikovni spodrsjlaji na račun avtorjev. Kot urednik pač ne morem preveč posegati v jezikovno tkivo pisnega izražanja neveščih piscev. Tu velja, da najslabše obvladajo slovenski jezik tisti, ki imajo najbolj polna usta slovenstva. Zato menim, da bi bil že skrajni čas, da bi Slovensko etnološko društvo za svoje člane in članice organiziralo poletne tečaje slovenskega jezika in kreativnega pisanja.